

NOMINERADE

Mammorna på S:t Rita

Det började med pojken Ferdinand och hans mamma Rita i en by vid Victoriasjön i Kenya. Båda dog i aids, men innan Ferdinand dog hade han föreslagit att man skulle gå samman och hjälpa barn som blivit föräldralösa på grund av aids. Och att gruppen skulle kalla sig S:t Rita efter hans mamma. Nu har de tjugo mammorna på S:t Rita, som själva är fattiga, kämpat i sju år för att hjälpa föräldralösa barn.

När Ferdinand föddes var han redan hiv-smittad. Både hans mamma och pappa var sjuka i hiv/aids och när de dog tog hans moster Bernadette hand om honom. Hon hade lovat Ferdinands mamma Rita det. Ferdinand

Ferdinand

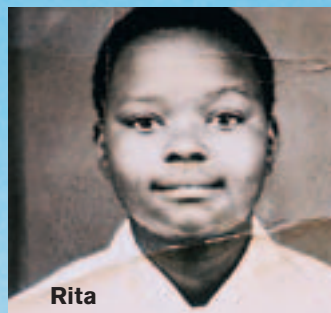

flyttade hem till Bernadette och blev en del av hennes familj.

– Jag ville ge Ferdinand ett så vanligt liv som möjligt. Han fick gå i skolan och jag älskade honom som om han vare min egen son.

Med åren blev Ferdinand allt sjukare. Han åkte in och ut på sjukhuset, och han behövde mer och dyrare mediciner.

– Jag fick sälja nästan allt jag ägde för att hålla honom vid liv. Min bil, videon, bandspelaren och till och med min brödrost, minns Bernadette.

Rita

De pratade ofta med varandra om sjukdomen och om hans mamma Rita. Ferdinand tänkte ofta på henne och ibland blev han ledsen. Samtidigt var han glad över att Bernadette hade tagit hand om honom och han kallade henne för mamma. Allt oftare började han prata med Bernadette om att de kanske skulle försöka hjälpa andra barn som också hade förlorat sina föräldrar i hiv/aids, så att de skulle få samma chans som han hade fått.

Bernadette tyckte att det var en jättebra idé och en dag pratade hon om det med sina vänner.

– Allt fler barn i byn blev lämnade ensamma eftersom deras föräldrar dog i aids, och många av barnen tvingades sluta skolan för att dom inte hade råd att gå kvar. Många hamnade på gatan inne i Kisumu eftersom dom inte kunde överle-

Varför nomineras S:t Ritas mammor?

De 20 mammorna på S:t Rita hedrades av WCP 2005 för sin obetalda och hårda kamp att hjälpa barn som har förlorat sina föräldrar i hiv/aids i byarna runt staden Kisumu, Kenya. Barn som utan hjälp annars lätt hamnar i ett liv på gatan med droger, våld, kriminalitet och prostitution. Mammorna kämpar för de föräldralösa barnens rättigheter och för att de ska få samma möjligheter i livet som andra barn. Trots att de flesta av mammorna själva lever i stor fattigdom, ger de just föräldralösa barn mat, kläder, sjukvård, skolgång, ett hem, nya familjer och kärlek. Mammorna får inget ekonomiskt stöd, varken från regeringen eller någon organisation.

va på något annat sätt än att tigga. Eftersom jag och mina vänner är mammor, tyckte vi att det var fruktansvärt att se barnen lida. Vi ville hjälpa dom på något sätt.

S:t Rita föds

– Vi gick runt i byn och pratade med andra kvinnor, och till slut var vi tjugo mammor som beslutade oss för att tillsammans försöka ta hand om så många föräldralösa barn vi kunde. Vi hade inga pengar, men satte igång ändå.

När Bernadette kom hem och berättade nyheten för Ferdinand blev han jätteglad. Han frågade om han

fick bestämma namnet på gruppen. Och det fick han.
– Han ville att den skulle heta S:t Rita efter hans mamma, så att vi alltid skulle minnas henne. Jag tyckte det var en fin tanke, och det har varit vårt namn sen dess. Ferdinand ville så gärna vara med och hjälpa till på S:t Rita, men det blev aldrig så. Han dog när han gick i sjätte klass.

Alla hjälper till

Redan första dagen stod det föräldralösa barn utanför Bernadettes hus. De behövde mat, kläder, skoluniformer och någonstans att bo.

– Först visste vi inte riktigt

Säljer Bernadettes kakor

”Jag arbetar som telefonist i stan. På lunchrasten säljer jag kakorna som Bernadette bakar. Jag arbetar också i S:t Ritas grönsaksland. En del grönsaker säljer vi för att få pengar till barnen, men barnen får grönsaker också.”
Seraphine Auma

hur vi skulle göra eftersom vi inte hade några pengar. Några av oss började baka bröd och kakor som vi sålde i stan. Andra odlade grönsaker för försäljning. Efter ett tag hade vi tjänat så pass mycket pengar att vi kunde köpa en ko, och så började vi sälja mjölk också. Sedan bestämde vi att första lördagen i varje månad, skulle

Säljer fisk
Mary Okinda

Tigger för barnen

”Jag springer in och ut på olika kontor i stan och tigger om mat och pengar till våra barn. Jag frågar hjälporganisationer, myndigheterna, företag och rika personer. Det kändes inte bra att tigga i början, men eftersom barnen verkligen behöver all hjälp dom kan få känner jag inte så långre. Jag har sällan råd att åka buss eller taxi, så för det mesta går jag. Jag bakar kakor också som Seraphine säljer på sitt arbete.”
Bernadette Otieno

Är kassör och ger pengar till barnen
Jane Okuto

Besöker barnen

”Jag går runt i byarna och besöker barnen som vi tar hand om. Jag sitter och pratar med dom och försöker se till så att dom mår bra. Om barnen behöver något, tar vi mammor upp det när vi träffas och så försöker vi hjälpa till så gott vi kan. Jag är också mamma så jag mår dåligt när jag ser att barnen lider. Ibland kan jag ta med lite mat hemifrån, men ofta har jag ingenting själv. Eftersom många av barnen har hemska upplevelser, tror jag att det viktigaste jag kan göra är att ge dom kärlek och visa att jag bryr mig om dom. Att ge barnen hopp.”

Judith Kondiek

alla mammor försöka ge minst 200 shilling (20 kronor) för att hjälpa barnen.

Många av mammorna är änkor, saknar arbeten och måste ta hand om sina egna barn. För dem är 200 shilling mycket pengar. Men alla gav så mycket de kunde, och de som inte hade råd att ge någonting alls hjälpte till på andra sätt. En del tvättade barnens kläder och lagade deras mat. Andra blev extramammor och lät de föräldralösa barnen flytta in hos sig.

Att ge barnen någonstans att bo är det viktigaste för mammorna.

– Som mammor tycker vi att barnen ska bo i familjer och inte på barnhem. Vi vill att dom ska få ett så vanligt liv som möjligt och vara en del av gemenskapen i byn. Vi försöker alltid hitta nya familjer till barn som förlorar sina föräldrar. Men det är svårt. Dom flesta i byarna är fattiga och klarar inte av att ta hand

om fler barn, säger Bernadette.

Alla barns rätt

Mammorna på S:t Rita har nu slitit i sju år för att försöka ge de föräldralösa barnen ett bra liv. Just nu får 43 föräldralösa barn mat, kläder, sjukvård, skolgång, ett hem, nya familjer och kärlek.

– Det är tufft, men vi har inget val. Vi tycker att det är alla barns rättighet att bli älskade. Om vi inte hjälper barnen hamnar dom på gatorna inne i stan bland droger, kriminalitet och prostitution. Dom kan inte gå i skolan och då får dom ingen framtid. Barnen kommer från vår by, så det är vi som måste se till så att dom har det bra. Om inte vi gör det, vem ska då göra det? frågar Bernadette.

Mammorna får inget ekonomiskt stöd, varken från regeringen eller någon organisation.

Hjälper tre pojkar
Lucia Auma Okore

Städar, tvättar och lagar mat
Pamela Achieng

TEXT: ANDREAS LÖNN FOTO: PAUL BLOMGREN

Mjölkar Rainbow
”Jag tar hand om S:t Ritas egen ko Rainbow. Alla vi mammor gav lite pengar så att vi kunde köpa henne. Jag säljer mjölken och pengarna går till de föräldralösa barnen. Om Rainbow får en kalv ska vi ha den på S:t Rita, så att barnen kan få mjölk.”
Margret Agalla

Ger pengar varje månad
Ruth Ocholla

Samlar papyrus och säljer
Birgita Were Mbola

Berättar om aids
Rose Otieno

Tar hand om två pojkar
Rose Obondo

– Vi gör vårt bästa, men vi skulle vilja göra så mycket mer om vi bara hade råd. Vi skulle till exempel vilja ge alla barnen riktig lunch varje dag, så att dom åtminstone fick äta ett ordentligt mål mat om dagen. Och när vi gjorde senaste undersökningen i vårt område visade det sig att över 1 500 barn är föräldralösa just nu. Om vi bara kunde skulle vi ta hand om allihop.

Drömmer om botemedel

– Vår dröm är att det kommer ett botemedel mot aids, så att många fler barn kan leva tillsammans med sina föräldrar. Den dagen skulle vi inte behövas längre. Men det går inte en vecka utan att nya barn som behöver hjälp

knackar på. Vi försöker alltid hjälpa till, även om vi bara har lite. Vi skickar aldrig iväg ett barn. Och så länge barnen knackar på vår dörr och behöver vår hjälp, kommer vi fortsätta kämpa för att dom ska få ett bra liv!

Det behövs många mammor som de på S:t Rita. 43 miljoner barn saknar föräldrar i Afrika. 12 miljoner av dem har förlorat sina föräldrar på grund av hiv/aids. Kenya är ett av de hårdast drabbade länderna. Man tror att 1,3 miljoner barn där är föräldralösa på grund av hiv/aids. Området runt den stora Victoriasjön i västra Kenya, där byn Dunga ligger, är värst drabbat. ☹

Tar hand om tre bröder
Mary Awino

Mår barnen bra, mår jag bra!
Mary Angechi

Stöttar barnen
Margret Akumu Otieno

Tar hand om fem barn
Jerusa Ade Yogo

Leker och pratar med barnen
Rose Adhiambo

Bakar bröd och kakor

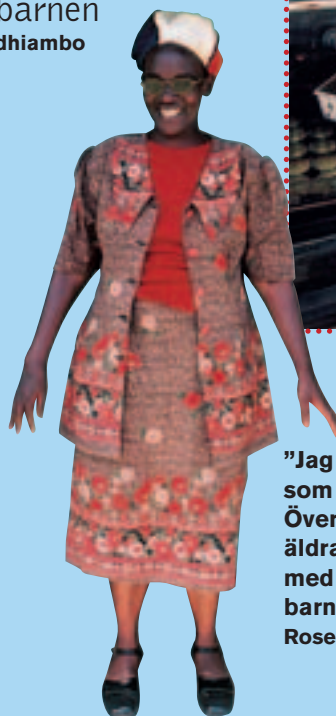
”Jag bakar bröd och kakor som jag säljer i stan. Överskottet går till våra föräldralösa barn. Jag tar ofta med mig bröd och kakor till barnen också.”
Roselyn Ogolla

Bakar bröd och pratar med barnen
Martha Adhiambo

Tar hand om en flicka
Ruth Akinyiluya

Vi får hjälp av S:t Ritas

Mamma berättade sagor

"Jag var så liten när pappa dog så jag minns inte så mycket av honom. Men mamma minns jag tydligt för hon dog när jag var tio år. När hon levde vävde hon papyrusmattor som hon sålde. När hon satt och vävde brukade hon berätta sagor för mig och mina syskon. Vi skrattade mycket ihop och jag saknar verkligen dom stunderna.

Jag tänker ofta på allt jobbigt som hänt och ibland blir jag sjuk av all oro och allt grubblande. Värst är det när jag är ensam. Då kommer alla tankarna och jag blir ledsen. Om jag kunde säga något till min mamma skulle jag säga att jag önskade att hon var här så att vi kunde prata en stund. Då skulle jag säga att jag älskar henne och att jag saknar henne."

ERICK ODHAMBO, 14 ÅR

På fotboll med pappa

"Mamma dog när jag var 11 år, och pappa när jag var 12. När mamma levde gick hon och jag ofta till marknaden tillsammans. Jag ville hjälpa henne och brukade bära korgen med tomater, lök och andra grönsaker som hon köpte. Pappa brukade ta med mig på fotbollsmatcher i stan nästan varje lördag. Det var dom bästa stunderna i mitt liv. Den dag jag minns allra mest var när mitt favoritlag Gor Mayia slog Telecom med 2-1.

Pappa hade en cykel och han skjutsade mig till stan varje gång det var match. Jag har inte tittat på fotboll sen pappa dog eftersom jag varken har någon egen cykel eller har råd att ta bussen eller cykeltaxi till stadion. Det kostar 25 kenyanska shilling (2,50 kronor) att ta cykeltaxi till stan. Det är alldeles för dyrt för mig.

När pappa levde fick jag den här tröjan av honom. Tröjan är den enda minnessak jag har från honom. När jag har den på mig tänker jag på pappa."

DENNIS OTIENO, 14 ÅR

Pappa köpte choklad

"Min pappa dog när jag gick i fyran. Jag var tio år då. Mamma dog när jag skulle börja i femte klass.

När mamma och pappa levde åkte vi ibland in till stan på helgerna. Då köpte pappa ofta choklad. Jag älskade det! Det hände att han till och med köpte en klänning eller jeans till mig. Vi gick på restaurang och drack läsk och åt kött. Jag var jättelycklig.

Vi tog cykeltaxi eller buss från byn till stan. Om jag ska till stan nu för tiden måste jag gå eftersom bussen är alldeles för dyr för mig. Att gå tar över fyra timmar fram och tillbaka.

Jag har kvar några av min mammas kläder som minnen. Jag tittar ofta på kläderna och då minns jag henne. Jag saknar mamma och pappa allra mest när någon är dum mot mig. Om jag kunde säga något till mamma skulle det vara att hon skulle komma tillbaka och ta hand om mig. Då skulle mitt liv bli mycket lättare och roligare än vad det är just nu."

WINNIE ANYANGO, 13 ÅR

mammor

Hur är det i himlen mamma?

"Pappa dog redan innan jag föddes och mamma dog när jag var fyra år. Det är länge sen och hade jag inte haft ett foto hade jag nog inte kommit ihåg hur hon såg ut. Det är min moster som har fotot, men jag får titta på det ibland. Vi är väldigt lika mamma och jag. Det känns bra. Hon är jättevacker tycker jag.

Mamma lämnade kvar några klänningar som hon ville att jag skulle ha. Jag längtar tills jag kan ha dom på mig. Det är roligt att jag har något som tillhörde mamma, men sorgligt också. Jag tror att mamma är i himlen nu och att hon har det bra där. Jag försöker prata med henne ibland när jag ber, men jag skulle hellre vilja vara där med henne. Jag längtar till den dan vi får träffas igen. När jag träffar mamma ska jag först säga "Jambo!" (hej) och sen ska jag fråga henne hur hon har det. Sen ska jag säga att jag saknar henne jättemycket, men att jag

har det ganska bra ändå. Jag ska berätta att mammorna på S:t Rita hjälper mig att köpa skoluniform och böcker så att jag kan gå i skolan, och att jag får mat om jag behöver det."

WINNIE AWINO, 9 ÅR

Ingen hjälp med läxorna

"Mamma dog när jag var liten så jag minns inte henne så väl. Men pappa dog förra året och jag saknar honom jättemycket. Jag gillade att plugga tillsammans med pappa. Han hjälpte mig alltid med läxorna, särskilt med matte. Pappa var väldigt bra på att förklara svåra saker så att jag förstod. Nu hjälper ingen mig med läxorna längre. Jag har svårt att hänga med i skolan och jag kommer efter mina klasskamrater.

Jag har ingen minnessak från mina föräldrar och det är jättetråkigt. Jag skulle gärna ha haft det, men min pappas andra fru tog alla hans saker. Bordet, stolarna, pappas verktyg, allting..."

MARITHA AWUOR, 13 ÅR

TEXT: ANDREAS LÖNN FOTO: PAUL BLOMGREN

Pappa var min bästa vän

"Min pappa dog när jag var nio år, men ibland gråter jag fortfarande när jag tittar på hans fotografi. Jag saknar honom jättemycket. Vi hjälptes ofta åt att plantera majs, sockerrör och andra grönsaker. Vi brukade prata mycket med varandra när vi arbetade. Om jag hade problem i skolan kunde jag berätta det för honom och då kändes det bättre.

När vi hade planterat färdigt brukade vi gå ner till sjön och bada. Det var jättekul! Jag saknar det. Vi var som bästa vänner pappa och jag.

Min mamma lever fortfarande men hon är ofta sjuk. Nu är jag rädd att hon också ska dö så att jag och mina syskon blir helt ensamma."

VICTOR OTIENO, 14 ÅR

Edward Odhiambo, 12

Bor: På gatorna i Kisumu.

Älskar: Att läsa.

Hatar: Döden.

Rädd för: Äldre gatubarn och polisen.

Vill bli: Busschaufför.

Dröm: Att få bo i ett hus.

Vad är hiv/aids?

Hiv är ett virus som förstör kroppens immunförsvar. Om immunförsvaret förstörs får man väldigt lätt infektioner och blir ofta sjuk. Hiv-viruset kan till slut göra immunförsvaret så dåligt att infektionen utvecklas till aids.

Hur smittar hiv/aids?

Hiv smittar främst genom bröstmjölk, sädesvätska och blod. Smittan sker när en hiv-infekterad persons kroppsvätskor kommer i kontakt med en annan persons slemhinnor eller öppna sår. Smitta är vanligast vid:

Samlag (bästa skyddet är att använda kondom), blodtransfusion (om nytt blod man får på sjukhuset är hiv-infekterat), samt vid förlösning och amning (om mamman är smittad är risken stor att barnet också blir det).

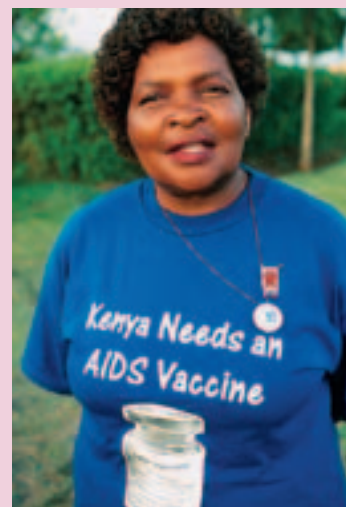
Hiv smittar *inte* genom kramar eller om man håller någon i handen. Det smittar inte heller genom bestick, mat eller dryck. Man kan inte heller bli smittad om man badar i samma simbassäng som någon som har hiv eller använder samma toalett.

Finns det mediciner mot hiv/aids?

Det finns inget botemedel mot hiv/aids och de allra flesta som får

aids dör. Men det finns mediciner som gör att man kan leva med hiv. I världens rika länder är det många som använder sig av hiv-mediciner, men de allra flesta människor som har hiv/aids bor i fattiga länder. I Kenya är 2,2 miljoner människor smittade av hiv/aids, men av dem har bara 10 000 hiv-medicin. Om de fattiga som har hiv/aids ska få samma chans som de rika hiv/aids-sjuka att överleva måste medicinen bli billigare.

Om en smittad mamma får hiv-medicin just innan förlösningen är chansen dubbelt så stor att barnet föds helt friskt.

Aids drabbar många

Har dött i aids:

Vuxna: 21,8 miljoner

Barn: 4,3 miljoner

Har hiv/aids:

Världen: 38 miljoner

Afrika söder om Sahara: 25 miljoner

Asien: 7,4 miljoner

Latinamerika: 1,6 miljoner

Östeuropa: 1,3 miljoner

Nordamerika: 1 miljon

Västeuropa: 580 000

Övriga länder: 1,1 miljoner

Hur många smittas?

Världen: 15 000 personer om dagen.

Barn med hiv/aids:

Världen: 2,7 miljoner

Afrika söder om Sahara: 2,4 miljoner

Övriga länder: 300 000

Föräldralösa på grund av aids:

Världen: 15 miljoner barn

Afrika söder om Sahara: 12,3 miljoner barn

Övriga länder: 2,7 miljoner barn

Det beräknas år 2010 finnas 25 miljoner barn som har blivit föräldralösa på grund av aids.

Kenya hårt drabbat:

Antal smittade totalt: 2,2 miljoner

Antal smittade barn: 220 000

Har dött i aids: 1,5 miljoner

Föräldralösa barn på grund av aids:

1,3 miljoner barn

Steven blev räddad

– Jag älskar skolan och om jag sköter mig kanske jag kan bli läkare när jag blir stor. Jag har en otrolig tur som får hjälp av mammorna på S:t Rita att få gå i skolan. Många barn som är föräldralösa hamnar på gatan.

– Om inte mammorna på S:t Rita hade hjälpt mig hade jag hamnat på gatan och aldrig fått chansen att gå i skolan, berättar Steven, 12 år. Han, storebror Martin och hunden Rainbow är nu en egen liten familj, som får hjälp av mammorna.

Steven försöker somna i sitt rum på S:t Rita, men det går inte. Han vrider och vänder sig i sängen och tänker på den där gången när han och storebror Martin närmade sig familjens hus hemma i byn.

Deras pappas första fru satt utanför huset och var full som vanligt. Hon hade gett sig av flera år tidigare, men nu när mamma och pappa var döda hade hon kommit tillbaka. De visste att hon inte var snäll. Hon hade slängt ut dem flera gånger, och de ville egentligen inte alls fråga henne om de fick bo där igen. Men de

hade inget val.

De hade bott hos sin farbror ett tag, men till slut hade han sagt att han var för fattig för att ta hand om två barn till. Han var nog rädd för att bli smittad av något också, för Steven och Martin fick aldrig använda samma bestick och tallrikar som de andra i familjen. Så nu stod de där framför kvinnan igen. Hon blev helt galen när hon såg dem.

– Ge er av! Jag vill aldrig se er mer, hör ni det! Aldrig mer! skrek hon och började kasta stenar efter dem.

Martin hann undan men Steven som var liten och inte

lika snabb, blev träffad i benet och föll omkull. När han tog sig om benet märkte han att händerna blev röda av blod.

Steven kommer aldrig att glömma hur det kändes när alla vuxna svek och ingen ville ta hand om honom.

Fiskar varje dag

På morgonen skiner solen och Steven känner sig bättre. Eftersom det är lördag samlar han ihop sina fiskegrejer efter frukosten. Sedan vandrar han och Martin ner till Victoriasjön. Bakom dem skuttar Stevens hund Rainbow. Hon följer alltid efter honom.

På stranden rensar kvinnorna fisk och Steven och Rainbow står som vanligt beredda och spanar ner i det grumliga vattnet. Då och då böjer sig Steven snabbt ner

– Jag blir alltid glad när jag ser Martin. Alla andra i familjen har ju dött så han är jätteviktig för mig. När jag ser honom vet jag att jag inte är ensam.

och plockar upp fiskrester som blir över när kvinnorna rensar. Han ska använda det som bete.

Steven går en bit bort och slänger ut linan. Plötsligt rycker det till. Han har fått en Opato-fisk på kroken. Snart nappar en till. Rainbow viftar på svansen. Hon gillar också fisk. Steven och Martin

av mammorna

Steven Odhiambo, 12

Bor: På S:t Rita i byn Dunga.

Älskar: Skolan.

Hatar: Att vissa barn inte får gå i skolan.

Värsta som hänt: När mina föräldrar dog.

Ser upp till: Mammorna på S:t Rita.

Gillar: Att spela fotboll.

Vill bli: Läkare.

Dröm: Att alla barn har föräldrar.

trär fiskarna på ett grässtrå och lägger ner dem i vattnet så att de inte ska bli dåliga i värmen.

– Vi fiskar varje lördag, och på söndagarna efter kyrkan. Ofta går vi hit efter skolan också, innan vi gör läxorna. Inte för att det är roligt, utan för att vi måste, säger Steven.

Det fanns en tid när de aldrig behövde skaffa mat själva utan deras mamma och pappa tog hand om dem. Men det känns länge sedan nu. Som om det var i ett helt annat liv.

Pappa dog ensam

– Mamma dog redan när jag var två år och min storasyster när jag var sju. Efter det tog pappas andra fru hand om oss, men hon dog året efter min syster. Till slut var det bara jag, Martin och pappa kvar. Men efter

ytterligare ett år dog pappa också, säger Steven och tittar ner.

– Jag minns kvällen när pappa dog. Han hade varit sjuk länge och just den kvällen gav han mig och Martin lite pengar så att vi kunde gå till ett ställe där man kan se videofilmer. När vi kom hem var pappa död. Jag tror han kände på sig att han skulle dö och han ville inte att vi skulle behöva uppleva det. Men jag hade mycket hellre velat vara där med honom när han dog istället för att titta på en videofilm. Jag tycker det är hemskt att han dog alldeles ensam.

Räddade av S:t Rita

Plötsligt var Steven och Martin helt ensamma. Ingen släkting ville ta hand om dem. De visste inte vad de skulle göra eller hur de skulle

klara sig. Då mindes Steven att han hade hört talas om ett ställe som hette S:t Rita, där några mammor hjälpte barn som inte hade några föräldrar.

– Det kändes som om det var vår sista chans. När vi kom hit sa mammorna att dom självklart skulle hjälpa oss. Dom sa att dom inte hade så mycket pengar, men att dom skulle göra så gott dom kunde. Vi flyttade in i ett litet rum och vi fick börja skolan igen. Vi har bott på

S:t Rita sen dess. Mammorna köper våra skoluniformer, och om vi är sjuka köper dom medicin eller tar oss till doktorn. Mammorna hjälper oss med allting, men pengarna räcker inte till all mat vi behöver. Det är så många barn i byarna som behöver deras hjälp. Det är därför vi fiskar så mycket. Men det gör ingenting tycker jag. Hade dom inte hjälpt oss hade vi hamnat på gatan och aldrig haft en chans att få gå i skolan igen. Och det allra viktigaste är faktiskt att dom älskar oss och bryr sig om oss.

Vi är en familj

När Steven och Martin har fått upp fyra Opato och en Fulu-fisk är de nöjda och beger sig hemåt. När de kommer hem tänder de elden och börjar göra i ordning

Människor sviker men inte Rainbow

– Jag träffade Rainbow en dag när jag var ute och gick. Hon var bara en liten valp då. Sen dess har hon följt efter mig överallt. När jag fiskar, badar, och spelar fotboll. Hon vill till och med följa med mig till skolan! På nätterna ligger hon utanför huset och vaktar. Det känns tryggt. Jag älskar henne. När jag leker med Rainbow glömmar jag mycket av allt det jobbiga som hänt.

→ middagen. Det blir fisksoppa och ugali (majsgröt). Steven går ut i grönsakslandet, som mammorna har hjälpt dem

att plantera, och hämtar lite grönsaker.

Rainbow slickar sig om nosen och tittar hela tiden

mot Steven när han rör runt i grytan. Hon är hungrig.

– Vi är en familj nu Martin, Rainbow och jag, så vi lagar alltid middag för tre. Rainbow älskar fisk och ugali!

Efter maten diskar de, sopar huset, vattnar grönsakslandet och sen pluggar de en liten stund. När mörkret faller sätter sig Steven och Martin utanför huset och småpratar precis som de brukar. De pratar om allt möjligt, men ofta om sina föräldrar så att de inte ska glömma bort dem. Rainbow ligger vid Stevens fötter och hon älskar när han kliar henne bakom örat. När de sitter där dyker en av mammorna från S:t Rita upp. Det är Bernadette och hon slår sig ner en stund. Det gör hon nästan varje kväll.

– Mår ni bra? Har ni allt ni behöver?

– Jadå, allt är bra mamma, svarar killarna i mun på varandra.

– Har ni ätit?

– Jadå.

– Okej, god natt då.

– God natt. Vi ses imorgon. ☺

I rummet till höger bor Steven och Martin.

Välkommen till World's Children's Prize for the Rights of the Child!

Waruakou e nyasi makwako piny ngima mar chiwo mich ne nyithindo e bwo tipa moyiedho kendo mogeno migap nyathi edongruok mar ngima nyathi!

På luo

Karibuni kwa ulimwengu wa zawadi za watoto Kuhusu haki za watoto!

På swahili

Hör barn hälsa välkommen till WCPRC på luo och swahili på www.childrensworld.org

Vad heter du på luo?

De flesta barnen som bor i byarna runt Kisumu i västra Kenya tillhör folkgruppen luo. De får alltid ett mellannamn som avslöjar när de är födda.

Om du vet vilken tid på dygnet du är född, kan du titta i listan här nedanför och se vad du skulle ha fått för mellannamn om du hade fötts i en luo-by!

NÄR ÄR DU FÖDD?	FLICKA	POJKE
Tidigt på morgonen	Amondi	Omondi
På förmiddagen	Anyango	Onyango
På kvällen	Adhiambo	Odhiambo
På natten	Atieno	Otieno
När solen är som varmast	Achieng	Ochieng
När det regnar	Akoth	Okoth
Om det blev tvillingar	Apiyo (nr 1) Adongo (nr 2)	Opiyo (nr 1) Odongo (nr 2)

Räkna till tio på luo och swahili!

Det finns över 40 folkgrupper i Kenya, och lika många språk. Nationellt språk är swahili, men barnen som du läser om här tillhör folkgruppen luo och talar språket luo. Lär dig att räkna till tio på luo och swahili:

	LUO	SWAHILI
1.	Achiel	Moja
2.	Ariyo	Mbili
3.	Adek	Tatu
4.	Ang'wen	Nne
5.	Abich	Tano
6.	Auchiel	Sita
7.	Abiryo	Saba
8.	Aboro	Nane
9.	Ochiko	Tisa
10.	Apar	Kumi

Hör barn räkna på luo och swahili på www.childrensworld.org

Dennis gåta

Vad är det för hus som saknar både dörrar och fönster?

Hör Dennis berätta gåtan på www.childrensworld.org

Gåtans svar: Ett ägg!

Washington

får stryk för att han inte har skor

Skolan är det viktigaste som finns och alla barn, både rika och fattiga, har samma rätt att få lära sig saker tycker jag. Men i Kenya finns det regler som gör det jättesvårt för oss fattiga att gå i skolan. Vi får stryk och skickas hem, berättar Washington Osonde, 14 år. Han är ett av de föräldralösa barn som mammorna på S:t Rita hjälper.

Washington Osonde, 14

Älskar: Skolan.

Hatar: Att mitt liv är svårt.

Värsta som hänt: När mamma dog.

Bästa som hänt: Att mammorna på S:t Rita hjälper mig.

Gillar: Att spela fotboll och skriva dikter.

Vill bli: Pilot.

Dröm: Att alla barn har föräldrar.

” På måndag börjar skolan igen och jag oroar mig för det hela tiden. Egentligen är det jätteroligt för jag älskar skolan, men eftersom jag är fattig vet jag att det kommer bli problem. Skolan är gratis i Kenya, men man behöver fortfarande köpa uniform, skor, väska, pennor och böcker. Min uniform är sliten och jag har sandaler istället för riktiga skor. Jag har inte råd att köpa någon skolväska heller, så nu har jag mina böcker i en plastpåse.

Mammorna på S:t Rita har bett rektorn om lite extra tid att försöka få ihop pengar så att dom kan köpa nya uniformer till alla oss som inte har några föräldrar. Det gör dom varje termin och jag vet att mammorna gör så gott dom kan. Men vi är många som behöver hjälp.

Får vi inte nya uniformer kommer lärarna först att

– Jag tycker inte skolan handlar om uniformer, väskor och skor utan om att få lära sig saker, säger Washington.

jaga iväg oss från klassrummet. Om vi kommer tillbaka igen utan hela kläder får vi stryk.

En gång när jag var tio år tvingade läraren mig och sex andra barn att lägga oss ner på golvet. Sen piskade han oss med en bambukäpp inför hela klassen bara för att vi inte hade hela uniformer. Det kändes fruktansvärt. Samma

år blev jag hemskickad precis innan vi skulle sluta tredje klass bara för att jag inte hade några skor. Fröken skällde ut mig inför alla dom andra. Det kändes pinsamt och jag började gråta. Jag ville säga till henne att det var orättvist och att jag inte kunde hjälpa att jag inte hade några skor, men jag vågade inte. Hon var helt vansinnig. När jag kom tillbaka två veckor senare låg jag efter i alla ämnen och då tvingade dom mig att gå om hela trean.

I år var det en tävling i skolan där man skulle skriva en dikt om sig själv. Då skrev jag om alla problem som vi fattiga barn har i skolan, och jag fick läsa upp den inför alla lärare och elever. Efteråt applåderade alla jättemycket, även lärarna, och jag kände mig stolt. En kort stund trodde jag att allt skulle förändras eftersom alla applåderade. Men så blev det inte. Sedan dess har jag skickats hem tre gånger bara för att jag inte har strumpor och skor. Nu är jag jätterädd att jag inte ska klara att gå färdigt skolan och få min examen. Jag vill bli pilot när jag blir stor, men om jag inte går färdigt skolan kan jag ju aldrig bli pilot och få ett bra liv.”

Vad kostar uniformen?

Tröja:	650 shilling
Skjorta:	250 shilling
Shorts:	250 shilling
Strumpor:	35 shilling
Skor:	800 shilling
Väska:	300 shilling

Totalt:	2285 shilling (c:a 230 kronor)

Lyssna på hela
Washingtons dikt på
www.childrensworld.org

Hur ska jag klara skolan?

Tidigt på morgonen
borstar jag dammet från
väskan.

Jag tar på mig den slitna
skoluniformen,
och gäspar stort.
Sen ger jag mig av.

Jag springer tio kilometer
på fastande mage,
och kommer som vanligt
för sent.

Jag möts av min elake lärare:
– Varför är du sen?!
skriker han.

Jag darrar i kroppen och
svettas.

Men hur jag mår, bryr han
sig inte om.

Utan skoluniform, och med
skolavgiften obetald, skickar
rektorn hem mig igen.
Efter två veckor går jag
tillbaka till skolan.
Klassen ligger fyra kapitel
före.

Mammorna på S:t Rita försöker hjälpa

Mammorna på S:t Rita hjälper
just nu 43 föräldralösa
barn så att de kan gå i sko-
lan. Men de har svårt att
kunna betala alla skolsaker.
Nyligen demonstrerade de i
Kisumu för de föräldralösa
barnens rätt att gå i skolan.
Washington var också med:

– Då var det många vuxna
i stan som lovade att hjälpa
oss, men vi har inte sett
några pengar ännu. Det
tycker jag är jättedåligt!

Dorothy arbetar bland pytonormar och krokodiler

– Jag vet att dom vilda djuren är farliga, men jag tänker inte så mycket på det. Vi behöver ju pengarna. Det som skrämmer mig är att mamma är så sjuk, säger Dorothy Awuor.

Dorothy och hennes mamma Rose vadar allt längre ut i Victoriasjön. De ska samla papyrus och har med sig varsin panga-kniv. För att komma åt den bästa papyrusen måste de långt ut från stranden och runt den första udden. Vattnet når ända upp till armhålorna på Dorothy innan de kan börja hugga sig in i de täta snåren. Leran sipprar upp mellan tårna när hon går på den lösa sjöbotten.

– Det är äckligt för man vet aldrig riktigt vad man trampar på. Det finns giftiga fiskar nere i leran som kan bita dig i

fötterna när som helst!

Dorothy hugger sig allt längre in i papyrusdungen. Där inne lurar ännu fler faror.

– Det finns pytonormar, krokodiler och flodhästar här. Om dom blir störda kan dom anfalla. Flodhästarna är allra farligast när dom har ungar. Om dom tror att ungar är i fara så attackerar dom direkt. Skulle en flodhäst få tag i dig har du inte en chans. Dom dödar dig på fläcken.

– En gång skulle jag bära hem en hög med papyrus när jag upptäckte att det låg en stor pytonorm i högen. Jag skrek och sprang allt vad jag orkade.

Men ormen blev tydligen lika rädd som jag, för den ringlade iväg lika fort, fast åt andra hållet!

Farligaste sjukdomen

Dorothy och Rose samlar papyrusen som de hugger i en stor hög. Av den ska de sedan göra mattor som de kan sälja.

Det är mitt på dagen och över trettio grader i skuggan. Svettpärlor tränger fram i Dorothys panna. Plötsligt skär hon sig på den vassa papyrusen och blodet rinner från fingrarna. Arbetet är hårt, men hugger de inte papyrus överlever inte familjen.

Dorothy hjälper sin mamma varje helg, och på loven arbetar hon varje dag.

Eftersom det är så farligt är det alltid

Dorothy Awuor, 14

Bor: I byn Kapuotho.

Älskar: Att läsa böcker.

Hatar: Att mamma är sjuk.

Rädd för: Att mamma ska dö.

Gillar: Att spela fotboll och lyssna på musik.

Vill bli: President.

Dröm: Att alla barn i hela världen har föräldrar.

Dorothys tips! Om du blir jagad av en flodhäst:

– Spring i sicksack. Springer du rakt fram hinner den ikapp dig direkt och dödar dig på fläcken!

En S:t Rita-mamma Rose är inte bara mamma till Dorothy. Hon är en av mammorna på S:t Rita också.

– Jag är för fattig för att ge pengar, men jag berättar om aids i byarna. Ibland berättar jag om mitt eget liv och hur det är att leva med aids, men inte alltid. Det är många här som är rädda för aids så man får vara lite försiktig. Jag är inte så orolig för att jag själv ska råka illa ut, men jag tänker på mina barn. Plötsligt kanske ingen vill leka med dom och hela familjen kan bli utfryst. Allt det där är fel. Men det är just därför det är så viktigt att berätta för människor om aids. Att förklara att både jag som har aids, men även mina barn, behöver kärlek och tröst.

Mammorna hjälper varandra

Rose och en av de andra mammorna på S:t Rita, som också heter Rose, hjälper varandra att göra papyrusmattor. Innan de börjar tillverka mattorna måste papyrusen ha torkat i minst tre dagar. Om de har tur kan de sälja en matta för 30 shilling (tre kronor).

skönt att vara två. Men numera får Dorothy arbeta ensam nästan varje gång. Rose är sjuk och blir allt svagare och orkar oftast inte följa med. Fast idag är de tillsammans. Dorothy sneglar då och då på sin mamma. Hon är orolig för att hon inte ska orka.

Dorothy glömmar aldrig den där kvällen när hennes mamma berättade att hon var sjuk. Att hon hade den farligaste sjukdomen som finns.

– Jag var tolv år och jag hade märkt att mamma hade

blivit väldigt smal och trött. Jag förstod att något var fel. En kväll, precis innan vi skulle gå och lägga oss, ville hon att vi skulle sitta och prata en stund. Hon sa att hon hade varit på sjukhuset och att doktorn hade berättat för henne att hon hade aids. Jag blev livrädd. Jag visste ju att man dör om man får det. Men jag ville inte visa för mamma att jag blev rädd och ansträngde mig för att inte börja gråta. Jag sa till henne att allt skulle ordna sig. När hon inte kunde se mig började jag gråta. Pappa

dog redan när jag var liten, så hur skulle det gå för mig och mina två bröder om mamma dog?

Mammorna hjälper

Två år har gått sedan den där kvällen och mamma Rose lever fortfarande. Dorothy och hennes bröder har också varit på sjukhuset och testat sig, och ingen av dem har aids.

– Livet var svårt redan innan mamma blev sjuk, men nu är det ännu tuffare. Förutom att hugga papyrus och göra mattor, måste jag

laga mat, diska och tvätta. Mamma har alltid kämpat för att jag och mina bröder ska ha det bra, så nu hjälper jag henne så mycket jag kan. Jag har svårt att koncentrera mig i skolan eftersom jag oroar mig för henne hela tiden.

Men Dorothy är inte helt ensam.

– Samma år som mamma berättade att hon var sjuk, bestämde sig mammorna på S:t Rita för att hjälpa oss. Om vi inte har mat kan jag gå dit och få majs och bönor, och dom hjälper mig och

Vill bli Kenyas första kvinnliga president!

– Jag vill bli Kenyas första kvinnliga president. Då skulle jag hjälpa alla föräldralösa barn så att dom fick någonstans att bo, hade tillräckligt med mat och fick gå i skolan. Jag skulle också hjälpa alla som har hiv/aids att få den medicin och vård som dom behöver.

mina bröder med skoluniformer och andra kläder. Utan mammorna hade det inte gått, säger Dorothy.

Rose håller med:

– Här är det många som är rädda för människor som har aids, men mammorna ger både mig och mina barn stöd och kärlek. Jag vet att jag inte har så lång tid kvar att leva, men det känns oerhört skönt att veta att mammorna kommer att ta hand om mina barn när

jag dör. Dorothy behöver aldrig hamna på gatan.

Älskar radion

Efter fyra timmars hårt slit börjar Rose och Dorothy vandra hemåt. De bär de tunga papyrushögarna på huvudet. Dorothy är jättehungrig eftersom de bara har haft en flaska vatten med sig. När de kommer hem sätter hon direkt igång med att laga middagsgröten. Efter maten vilar hon sig en stund

innan det är dags att börja tillverka mattorna.

På kvällen får Dorothy äntligen en stund över. Hon sätter på radion. Hon älskar att lyssna på musik och just ikväll spelar de hennes favoritartist Princess Jully.

– Hon sjunger ofta om aids. Jag tror människor lyssnar när hon sjunger. Och vi måste börja lyssna för annars kommer hela Kenya att dö i aids.

Det är mörkt och tyst utan-

Lyssna på Princess Jully på www.childrensworld.org

för det lilla huset. Dorothy stänger av radion och kryper tätt intill Rose och sina två yngre bröder Isau och Jacobo. Hon älskar sin familj, och just i det ögonblicket när de ligger där tätt tillsammans känner hon sig trygg. ☺

Penina Awino, 12

Bor: Med mina syskon.

Älskar: Att läsa böcker.

Hatar: Ormar.

Det värsta som hänt: När mamma, pappa och stora-syster dog.

Det bästa som hänt: När storebror köpte skor till mig.

Ser upp till: Storebror och mammorna på S:t Rita.

Vill bli: Pilot.

Hoppas: Att det snart finns ett botemedel mot aids.

Dröm: Att inga föräldrar dör när barnen är små.

Penina saknar sin mamma mycket och tänker på henne varje dag. Men hon är glad över att hjälpen från S:t Rita mammorna gör att hon och hennes syskon kan fortsätta att bo tillsammans och gå i skolan.

Penina tittar ut genom fönstret. På gården sitter kvinnor och tvättar kläder, och barn springer omkring och leker. Men i tankarna är Penina någon helt annanstans. Hon nynnär på en sång som hennes mamma Josephine brukade sjunga för henne. Penina sitter ofta för sig själv och tänker på sin mamma. De var bästa vänner, och Penina saknar henne varje dag.

– Eftersom min pappa bodde hos sin andra fru,

hjälpes vi alltid åt mamma och jag. Om hon lagade maten så hjälpte jag henne med disken, eller sprang iväg till affären och handlade om det var något hon behövde. På kvällarna brukade hon sjunga sånger och berätta historier för mig och mina bröder. Vi hade inte så mycket pengar, men vi hade varandra.

Mamma till sin mamma

– När jag gick i andra klass förändrades allt. Mamma blev sjuk. Ibland blev jag

tvungen att vara borta från skolan i flera veckor och kom långt efter mina klasskamrater. När jag var åtta år var det jag som fick ta hand om henne istället för tvärtom. Jag lagade mat, tvättade kläder och städade. Jag tvättade mamma och hjälpte henne på toaletten flera gånger om dagen. Och jag kammade hennes hår.

– Vi sov i samma säng och jag vaknade ofta mitt i natten av att mamma viskade att hon behövde dricka vatten. Ofta fick jag trösta

Dyr taxi

Resan med Matatu-taxin till mamma på sjukhuset kostade 50 shilling (5 kronor), så Penina kunde inte hälsa på henne så mycket som hon ville.

Penina vill S:t Ritass mam

henne. Jag var själv jätteledsen, men ville inte göra henne orolig. Fast jag grät mycket när hon inte såg det.

Mamma dog

Peninas mamma blev så dålig att hon måste läggas in på sjukhus.

– När jag hälsade på mamma hade jag alltid med mig majsgröt. Jag tog med mig rena kläder till henne också. Dom som var smutsiga tog jag med tillbaka hem och tvättade. Jag hade velat komma med mat och rena kläder varje dag, men det gick inte. Sjukhuset låg långt ifrån byn och det kostade 50 shilling (5 kronor) att åka taxi dit. Det var alldeles för

dyrt för oss. Jag mådde jättedåligt dom dagarna jag inte kunde åka. Jag var rädd att hon inte fick något att äta, och att hon låg där alldeles ensam.

Peninas mamma dog en av de där dagarna när Penina inte hade haft råd att hälsa på. Det kommer Penina aldrig att glömma.

– Den natten satt jag och mina bröder utanför huset och grät. Min storebror Eric försökte trösta oss, men det gick inte.

Nya mardrömmar

Penina saknade sin mamma fruktansvärt mycket. Ofta satt hon uppe mitt i natten utanför huset och bara stir-

rade rakt framför sig istället för att sova.

Efter några månader började Penina gå till skolan igen. Hon hade svårt att koncentrera sig, men efter ett tag blev det lite bättre. Hennes storebror Eric fiskade och tog alla småjobb han kunde få för att kunna försörja sig och sina syskon. Ibland hjälpte deras pappa John till med lite pengar.

Peninas storasyster Beatrice, som var gift och bodde i en by långt borta, hade kommit hem till deras mamas begravning. En dag berättade hon att hon också var sjuk. Och det dröjde inte länge förrän deras pappa berättade att han också var

dålig. Precis ett år efter det att Peninas mamma hade dött, dog hennes pappa. Några månader efter honom dog hennes storasyster också.

Penina och hennes bröder var helt ensamma nu. Storebror Eric visste att det var omöjligt för honom att ta hand om sina fem syskon alldeles ensam.

Räddningen

Några av de andra barnen i byn berättade för Penina att de fick hjälp av mammorna på S:t Rita. En dag när en av mammorna, Bernadette, gick förbi deras hus tog Penina mod till sig och bad henne om hjälp. Sedan den dagen har Penina och hennes syskon

bli som mor

Älskar att bada

Varje dag efter skolan går Penina ner till Victoriasjön med sina kompisar och badar. På Peninas eget språk luo heter Victoriasjön Nam Lolwe. Den är Afrikas största insjö och den näst största sötvattensjön i världen. Bara Lake Superior i Kanada är större.

Träffa i Miss!

På eftermiddagarna leker Penina ofta Miss tillsammans med sina syskon och kompisar. Bollen gör de själva av plastpåsar som de lägger i en strumpa. Två barn står med femton meters mellanrum och kastar bollen till varandra, fram och tillbaka. Mellan dem står resten av gänget. För dem i mitten gäller det att inte bli träffade, när de två kastarna plötsligt slänger bollen mot dem istället för till varandra. Den som blir träffad åker ut.

Strumpa blir boll

Stoppa strumpan full med plastpåsar.
Sen kan du spela både Miss och fotboll med den.

fått hjälp med nästan allting. Storebror Eric, 25 år, arbetar fortfarande allt han orkar för att ta hand om sina småsyskon, men utan mammornas hjälp hade det inte gått.

– Vi går i skolan allihop och när vi saknar mat får vi hjälp med det också. Om vi behöver medicin mot malaria eller något annat, kan vi gå till apoteket och så betalar mammorna.

Men det bästa är att mammornas hjälp gör att Penina och hennes syskon kan bo

kvar tillsammans i byn.

– Det är viktigt att vi får hålla ihop nu när vi har förlorat mamma och pappa. Det hade inte alls känts lika bra om vi hade hamnat på barnhem. Nu är vi ju fortfarande en familj.

– Jag älskar mammorna och jag kallar dem alla för ”mamma” nu. Det känns så bra att få kalla någon för det igen. När jag blir äldre skulle jag vilja bli som mammorna på S:t Rita, och hjälpa andra föräldralösa barn. 🌐

Barn ska ha familjer

Mammorna på S:t Rita tycker att barn ska bo i familjer och inte på barnhem. De vill att barnen ska ha ett så vanligt liv som möjligt, och vara en del av gemenskapen i byn. Dom klarar inte att ta hand om alla föräldralösa barn själva, och försöker alltid hitta nya familjer till barnen. Men de flesta i byarna är väldigt fattiga och klarar inte att ta hand om fler barn.

Hör Penina sjunga sin mammas
sång på www.childrensworld.org

Peninas hemlighet
– Först visste jag inte varför
mamma, pappa och stora-
syster dog. Nu vet jag att de
dog i aids. När min storebror
berättade det för mig mådde
jag jättedåligt. Jag vågar inte
berätta för någon hur mina
föräldrar dog. Jag är rädd att
ingen kommer vilja leka med
mig då. Alla kommer nog tro
att jag också har aids.

Mamma borde fått
gratis medicin!
– Mamma fick recept på
mediciner som vi inte hade
råd med. Det känns så orätt-
vist. Fattiga borde få medicin
gratis eller åtminstone väl-
digt billigt. Jag vet att det
finns mediciner som gör att
rika personer med hiv/aids
kan leva länge. Hade mamma
fått den medicinen skulle
hon nog fortfarande ha varit
kvar hos mig.

Sälja sig själv
– Hade vi inte fått hjälp av
mammorna hade vi nog
hamnat på gatan. Livet
där är jättetufft. Killar
kanske klarar sig
någorlunda, men vi
tjejer kan råka illa ut.
För att överleva
tvingas en del
tjejer att sälja
sig själva,
berättar
Penina.

Steven

pojken de vuxna kallar skräp

För tre år sedan dog Stevens mamma och pappa, och han blev helt ensam. Sedan dess bor han på gatorna i Kisumu. Många vuxna kallar honom för "skräp". Många föräldralösa barn som inte har några S:t Ritas mammor som hjälper dem, lever som Steven.

Klockan är lite över nio på kvällen och Steven, 12 år, vandrar ner mot det övergivna fältet bakom varuhuset i Kisumu. Det gör han varje kväll. Medan han

går äter han snabbt upp brödet som han har fått tag på. Om de andra gatubarnen ser att han har mat kan det bli problem. Alla är hungriga och det blir ofta slagsmål om

den lilla mat som finns.

När Steven kommer fram är några av hans kompisar redan där. De letar efter gamla kartonger, plastpåsar och annat skräp som de kan använda till kvällens eld. De flesta är påverkade av lim eller marijuana och fumlar bara omkring i mörkret. Det har ösregnat under eftermiddagen, så när de äntligen får fyr på skräpet stiger en tjock och illaluktande rök upp ur

högen. Allt är blött och det tar lång tid innan elden tar sig.

Bara några meter från elden står nattbussarna som snart ska åka till huvudstaden Nairobi. Resenärerna tittar ner på Steven och de andra smutsiga killarna. En del pekar och skrattar. Steven är van vid det.

– Många kallar oss för "chokora". Det betyder "skräp". Jag hatar det. Hur kan någon kalla en annan

– Ibland när jag ber någon vuxen om lite mat säger dom bara: ”Vad gör du på gatan egentligen? Stick tillbaka till dina föräldrar!” Jag blir jätteleddsen eftersom jag inte har några föräldrar, och ibland svarar jag: ”Okej, om du inte tycker att jag ska leva på gatan kan du väl hjälpa mig och ta hand om mig då?” Fast det är det aldrig någon som gör.

Steven är ett av Kenyas 300.000 gatubarn.

gatan tillsammans med de andra gatubarnen. På dagarna började han tigga pengar och mat utanför restaurangerna och hotellen. Ibland hade han tur, men oftast gick han omkring hungrig och leddsen. För att glömma allt det jobbiga började han sniffla lim.

Nu, tre år senare, är han fortfarande kvar på gatan och han vet inte hur han ska komma därifrån. Det enda han vet säkert är att livet på gatan inte är ett bra liv för barn.

Barn försvinner

– Det är farligt. En gång fick ett gäng med äldre gatubarn för sig att jag hade gömt undan en massa pengar. Det hade jag ju inte, men dom kom fram till mig och började slå mig i alla fall. Några av killarna hade långa pangas-knivar och sa att dom skulle döda mig om jag inte lämnade över pengarna. Jag blev jätterädd eftersom det händer att barn blir dödade och bara försvinner. Jag ville inte dö och på något sätt kom jag loss och började springa allt vad jag orkade. Hela gänget följde efter mig och jag snubblade flera gånger och ramlade på asfalten. Till slut orkade jag inte resa mig upp. Jag hörde gänget komma och trodde att det var kört. Men jag hade tur. När dom såg allt blod som

rann från mina händer och ben lät dom mig vara.

Det är inte bara de äldre gängen som är farliga. Även vuxna slår barn som bor på gatan.

– Så fort det har hänt något i stan är det vi som får skulden. För fyra nätter sen kom en grupp med poliser som började slå oss. Dom sa att en man hade blivit knivskuren och att det var vi som hade gjort det. Jag kom undan, men tio andra barn blev arresterade. Vi har inte en aning om vad som har hänt med dom. Jag tycker att poliserna gör helt fel. Dom borde ta hand om oss istället för att vara dumma mot oss.

Steven Omondi, 12

Bor: På gatorna i Kisumu.

Älskar: Att spela fotboll.

Hatar: Att stjäla.

Bästa som hänt: När jag fick en julklapp.

Vill: Arbeta på kontor.

Dröm: Att gå i skolan och lära mig läsa.

människa för skräp? Ibland börjar jag gråta när någon ropar ”chokora” efter mig. Dom har ju ingen aning om varför jag tvingas leva så här, säger Steven.

Mamma och pappa dog

När Steven var nio år hände något som helt förändrade hans liv.

– Min familj var fattig, men vi hade för det mesta mat och mamma och pappa brydde sig om mig. Men så blev mina föräldrar sjuka. Dom blev smalare och smalare och till slut dog mamma. Kort tid efter det så dog

pappa också. Plötsligt var jag helt ensam och ingen i byn kunde ta hand om mig.

En dag lyckades Steven stjäla 100 shilling (10 kronor) från en granne som var dum mot honom, och för de pengarna tog han sig till Kisumu.

– Jag visste ju att det fanns skolor och arbeten och allt annat man behöver i stan, så jag trodde att mitt liv skulle kunna bli ganska bra bara jag kom dit.

Redan första kvällen i Kisumu förstod Steven att det inte skulle bli så lätt. Han blev tvungen att sova på

Edward bor under en bänk

Edward tog ensam hand om sin mamma och pappa. När de dog ville ingen i hans by ta hand om honom.

Jag kände mig inte välkommen längre. Nu bor jag under en bänk på busstationen i stan.

”När jag var liten gick jag i skolan och lekte med mina kompisar. Men när jag var nio år började mamma och pappa bli sjuka och svaga. Då förändrades hela mitt liv.

Jag gick upp klockan fem på morgonen och tände elden, sprang ner till floden för att hämta vatten och sen gjorde jag gröt. När jag var klar hjälpte jag mamma och pappa ut på gården, och så åt vi frukost tillsammans.

Dom frös mycket så det var viktigt att dom fick vara i solen. Mamma och pappa hann nästan aldrig till toaletten så jag fick tvätta deras kläder och lakan varje dag. Jag fick tvätta mina föräldrar också. Sen lagade jag lunch. Ingen i byn hjälpte mig, så för att hinna med allt jag skulle göra tvingades jag sluta skolan.

Ville bara försvinna

Jag grät mycket, men mamma och pappa tröstade mig och sa att allt skulle ordna sig.

Jag och pappa sov i samma säng. En morgon när jag vaknade låg han alldeles tyst och stilla. Han var död. Jag blev jätterädd och sprang ut och grät. En morgon, bara en vecka senare, ropade inte mamma på mig som hon brukade. Jag viskade ”mamma, mamma”, men hon svarade inte. Hennes hjärta hade slutat slå.

Jag sprang ut i skogen och när jag kom fram till en flod kände jag att jag ville hoppa i och bara försvinna. Jag stod länge och funderade på om jag skulle ta mitt liv eller inte. Till slut bestämde jag mig för att inte hoppa. Jag ville åtminstone begrava mamma och pappa först.

Ingen ville raka mig

Här ska barn som förlorar sina föräldrar raka av sig

håret. Min pappas andra hustru borde ha gjort det på mig, men hon vägrade. Istället gav hon mig tio shilling (1 krona) så att jag kunde gå till en frisör. Det kändes inte alls bra att rakningen inte gick rätt till. Jag tror att hon var rädd att jag också var sjuk och att hon skulle bli smittad.

Många i byn gissade nog att mamma och pappa hade dött i aids. Jag tror att alla var rädda, för det var ingen som kom och hälsade på när dom var sjuka, och ingen ville hjälpa mig när jag blev ensam.

Jag bestämde mig för att försöka överleva på gatorna i stan istället. Men jag trivs inte alls här. Det är mycket våld och droger och jag är ofta hungrig. Och så kan jag inte gå i skolan. Jag saknar mamma och pappa och är ofta jätteledsen. Min högsta önskan är att bli accepterad i min by och få komma hem och fortsätta gå i skolan. Men jag tror att dom fortfarande är rädda för mig och att ingen kommer att hjälpa mig.” ☹

Någon vuxen borde ju i alla fall hjälpa oss så att vi kunde få ett riktigt hem och få gå i skolan som alla andra barn. Då skulle vi inte behöva tigga och stjäla för att överleva.

Hatar att stjäla

Elden har nästan sloknat och det börjar bli sent. Gänget splittras och killarna försvinner åt olika håll i mörkret. Alla har sina speciella ställen där de brukar sova. Steven går iväg med

några av sina kompisar. De hänger ihop för att skydda varandra.

– På natten händer det ibland att vi som är yngre blir våldtagna av de äldre killarna. Vi är alltid rädda för det, men jag har klarat mig hittills.

Steven kryper ner i sin tunna tygsäck och lägger sig på trottoaren. Han vet att om han inte lyckas tigga till sig mat i morgon, kommer han att tvingas stjäla en avo-

kado eller någon annan frukt på marknaden. Han hatar att stjäla, men det är ännu värre att vara hungrig. Steven gillar inte sitt liv. Han skulle vilja att allt var annorlunda. Att mamma och pappa levde, och att han fick gå i skolan.

Till slut somnar han in och börjar drömma. I drömmen har han gått färdigt skolan och fått arbete på ett kontor. Han arbetar hårt och sparar nästan allt han tjänar. En dag

har han sparat så mycket pengar att han kan köpa ett alldeles eget hus. Huset är inte så stort men det är hans eget.

– Chokora! Du ligger i vägen!

Steven vaknar med ett ryck och tittar upp. Kvinnan som ropade har redan skyndat förbi. Steven kryper ihop mot väggen och försöker göra sig så liten som möjligt. Han vill tillbaka in i sin dröm igen. ☹